

Red. și Adm.-ția:
Școala No. IV.
Ștr. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărei luni.

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente:

Pe un an Lei 150
Pe jum. an Lei 80
Inserțiuni și reclame
se publică după tarif
Manuscrisele nu se
:: Inapoză ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Predarea unei poezii.

Ne propunem să predăm o lecție de memorizare la cl. IV pr. Bucata aleasă din cartea de citire „Oblonitu mi-a fereastră”. Sub acest titlu autorul manualului a reprodus câteva strofe mai ușoare din bucata „La vatra rece” a lui Al. Vlahuță.

Lecția de memorizare presupune două părți distincte: una e destinată cunoașterii conținutului de memorat, cealaltă e însăși procesul desfășurat pentru automatizarea reproducere a aceluși conținut.

Cu alte cuvinte: orice lecție de memorizare presupune o prealabilă lecție de citire sau de expunere a bucății. Avem aface deci de fapt cu două unități de predare care pot fi efectuate și separat, de pildă atunci când din cauza greutăților explicației și înțelegerii, prima ar absorbi toată sau aproape toată jumătatea de oră.

Unitatea de predare cuprinzând lectura bucății nu diferă întru nimic de alte lecții analoge: destinația de a fi memorizată nu schimbă nici caracterul bucății nici procedeul didactic. În scurt deci: se începe cu o pregătire care să transpună pe copii în dispoziția sufletească cea mai apropiată de cea pe care poetul vrea s'o sugereze prin bucata sa.

Apercepțiunea unei poezii (mai ales cu caracter liric) se efectuează numai prin intervenția emoțiunii corespunzătoare.

Printr-o mică convorbire cauți să le re-deștepți copiilor acel sentiment de oprire sufletească și de neliniște pe care-l vor fi simțit și ei în nopțile de iarnă cu vânt șuerător și viscol, și totodată să și închipe tristetea celui care în asemenea clipe ar fi singur în toată casa și cu vatra rece.

Nu e nevoie să pronunți pentru aceasta numele sus amintitelor sentimente ci prin convorbire să se amintească numai, cât mai sugestiv situațiile.

Natural, dacă bucata se predă chiar în

timp de iarnă, acomodarea sentimentală e mai lesnicioasă.

Efectul bucății alese constă în contrastul dintre tristețea sau suferința situației pe care poetul o prezintă ca actuală și bucuria exuberantă pe care o așteaptă nerăbdător să vină odată cu sfârșitul iernii. Acel strigăt: „iarnă pustie, du-te că m'am saturat” isbucind din întreaga ființa celui apăsător acum de frig, pustiu și sărăcie, acel strigăt e momentul culminant al poeziei, e cheia întregului efect. Dealtfel contrastul se începe din strofa precedentă, atunci când o dorință profundă, amplă, vibrantă începe a curge fierbinte în vinele celui ce suferă: Ah, mai vin odată soare”.

Negreșit, dacă după o pregătire scurtă și eficace, urmează lectura inimoasă, impresionantă, făcută de un propunător bine înzestrat,*) bucata aceasta e dela început bine pătrunsă de elevi. Insa o explicare e în tot cazul necesară!

A doua lectură se face de către elevi, când toți urmăresc pe carte. Se face oprire după fiecare punct pentru a se analiza înțelesul și al cuvintelor în parte și al frazei în total. Pentru analiza înțelesului nu se va recurge atât la transformare în proză, cât la exprimarea cu „alte vorbe”. Construcțiile inverse neobiceșuite vor trebui să fie explicate prin repunerea în forma dreaptă, dacă copiii nu le înțeleg.

Astfel se vor ajuta copiii să observe că fraza „oblonitu-mi-a fereastră, gerul cu a lui flori de ghioță”, e foarte limpede, întrebându-se:

— „Cine i-a oblonit fereastră?”

Din tonul citirii însăși se poate face să reiasă rolul de subiect**) al vorbei „gerul”.

*) În prima lectură a unei poezii, copiii nu e necesar să urmărească pe carte.

**) E delu sine înțeles că propunătorul nu se va opui să facă analiză gramaticală în cursul acestei lecții de lectură căci nimicește tot efectul poetic al bucății.

De asemenea, tot cu o întrebare se lămurește și restul frazei:

— „Cu ce i-a oblonit gerul fereastra?”

— „Cu a lui flori de ghiață”.

„Da, cu ale lui flori de ghiață” răspunde învățătorul (lăsând să se vadă că copilul n'a făcut rău că s'a servit de vorbele din carte ale moldoveanului Vlăkuță, dar că în vorbirea obicinuită e mai firesc să întrebăm forma „ale lui, flori de ghiață”).

După conversația destinată să ajute și să controleze în amănunțime înțelegerea poeziei de către toată clasa, învățătorul întreabă:

„Cine poate să citească acum bucata întreagă, așa cum v'am celit-o eu?”

Se face astfel o a treia lectură, reîntregitoare.

Lecția de citire e cu aceasta încheiată. Dacă a fost făcută în vederea memorizării, fie că se lasă acum o pauză recreativă, fie că se lasă memorizarea pentru ziua următoare, fie că se va trece chiar acum la a doua unitate de predare, totul e gata, pregătit în vederea acestui scop.

Se face o oarecare anunțare, de ex:

— Haidе să 'nvățăm pe din afară bucata asta.

Sau:

— Așa e că vă place poezia asta? Hai să 'nvățăm s'o spunem și fără carte.

Sau:

— Acuma să 'ncercăm să vedem cine-o poate ține minte mai repede ca s'o spună pe de rost.

Dacă unii copii, prin excepție, au învățat bucata altădată și o știu li se va cere lor special să se obțină de a ajuta pe ceilalți, de a le sufla sau de-a interveni fie cât de puțin.

Se scot cărțile. Propunătorul face o nouă lectură, bine nuanțată bine intonată dar pronunțându-se cuvintele cât mai răspicat, aproape silabisit, iar, în acest timp după cerea propunătorului, copiii citesc și ei textul în surdina, cât de încet, pronunțând în cor vorbă cu vorbă, ca și propunătorul și o dată cu el și silindu-se să rețină totul.

Cu cele trei lecturi făcute în partea primă a lecției și cu aceasta, s'au făcut patru lecturi ale poeziei întregi.

Se 'nchid cărțile.

— Eu cred că voi o și știți puțin.

Hai să cercăm s'o spunem. Cine și-aduce aminte cum se 'ncepe?

Un copil ridică mâna.

Prop: Spune, Ionescu.

Elev: Oblonitu mi a fereastra.

Gerul cu-a lui . . . (nu mai știe)

Prop: Cine poate să-l ajute?

(Se ridică două-trei mâini)

Prop: Vasilescu.

El: Gerul cu a lui flori de ghiață . . .

. . . (nu mai știe)

Prop: Cine știe mai departe?

Se ridică iar câteva mâini. Unul spune greșit, nu mai știe nimeni.

Propunătorul ajută clasa avansând câte un cuvânt el însuși, sau dacă excepțional vreun elev știe bucata de mai de mult, atunci îl pune pe el să o ajute sau să o îndrepte când nu știe nimeni. Atâta vreme cât vreunul din cei care o 'nvață acum poate da un ajutor cât de mic, nu trebuie neglijat. Propunătorul va căuta mai cu seamă ca referindu-se la înțelesul versurilor, să pună întrebări sugestive. De ex. când s'a ajuns la strofa a patra sau a cincea, un elev, sforțându-și mintea își amintește versul: „Și vârtejuri repezite . . .” și nu mai știe.

Prop: Ei, ce fac vârtejurile repezite?

Un elev: Bat, bat în ușă.

Prop: Cum bat în ușă?

Un elev: Mânioase!

Prop: Spune tot, așa dar.

Și vârtejuri repezite.

Elevul: Bat în ușă mânioase.

Astfel se realizează încet, treptat, greoi până la sfârșitul poeziei această întregire din memorie. De fapt cu 'nțetul elevii se animează. Incep o se ajută unii pe alții fără să mai aștepte să fie îndemnați de propunător. Nu e oare pericol de dezordine? Ajutorul pe care și-l pot da în mod liber îi îndârjește, îi emulează. Sub puterea emulației mintea lor lucrează tocmai în vederea scopului propus: reîntregirea din memorie a poeziei.

Când prima reîntregire din memorie s'a făcut, când pentru fiecare vers mintea fiecăruia s'a frământat să-l găsească, receptivitatea memoriei copiilor e ridicată la maximum.

Tensiunea atenției numită așteptare e, după cum o constată psihologia, circumstanța cea mai favorabilă percepțiunii.

Tot o modalitate a atenției este și sforțarea ce facem pentru a ne aminti.

Iar percepțiunea care vine să ajute amintirea în timpul acestei stări de tensiune are ca efect o puternică imprimare memorială a imaginii respective.

De aceea, după această frământare interioară, dacă poezia va fi citită din nou ca într'o patra lectură de mai sus, ea va pătrunde în mințile copiilor cum pătrunde apa de ploaie în pământul uscat de secetă.

Educația ochiului pentru desemn.

În articolul precedent am vorbit despre linie ca element principal de exprimare în desemn și am văzut că studiul care se ocupă cu redarea liniilor, dintr'o imagine, se numește *perspectiva liniară*.

Dela aceste constatări de ordin pur tehnic, vom trece la studierea mijloacelor și datelor necesare cu ajutorul cărora să putem lucra, adică să desemnăm bine.

Ochiul.

Atâta vreme cât ochiul nostru este o simplă oglindă „moartă”, nu ne va fi posibil să desemnăm nimic. Și'n luciul apei liniștite se oglindește atât de frumos cerul și tot cuprinsul înconjurător, dar știe apa ceva de toate acestea? Nu.

Așa sunt și ochii multor oameni; niște oglinzi neștiutoare. „*Privesc fără să vadă*”. Din toate organele omului, cel mai supus voinei și mai ales rațiunii este *ochiul*. Cu el vedem în deosebi ce face voim, dar mai ales ceea ce ne pricepem sau știm să vedem. Un ochiu călăuzit cu pricepere cuprinde totul.

„Desemnul este lectura formelor”.

„A desemna precis, însemnează oă trebuie să vezi precis”.

„Ca să desemnezi bine, trebuie să vezi bine” (Bellanger („*Traité usuel de peinture a l'usage de tout le monde*”).

Ce putem așterne pe hârtie dacă ochiul nu ne dictează nimic?

Mâna este numai instrumentul de înfăptuire, menit să execute ceea ce se dictează dela „centru”. Ochiul tre-

bue să prindă în chipul cel mai conștient pozițiile aparente și raporturile de mărime între diferitele părți ale unui tot.

* * *

La desemn, ochiul trebuie să facă o operație foarte amănunțită. Când citim, de pildă, o pagină, ochiul trece peste toate rândurile luând cuvânt cu cuvânt și pe care le leaga laolaltă; o vorbă nu trebuie scăpată. Tot așa și la desemn. Pe drept cuvânt putem zice că avem de-a face cu o *lectură a formelor, înțelegând prin aceasta operația ce trebuie să facă ochiul nostru, fără să scape ceva*. În plimbarea lui peste diferite forme, ochiul trebuie să treacă peste toate suprafețele și liniile — să le pipăie dela distanță — judecând raportul aparent dintre ele, pentru obținerea unui desemn corect.

Însă, la drept vorbind, această educație ușoară și repede pentru câțiva privilegiați de natură, este la cei mulți începători o muncă migăloasă și înecată. Cel mai adesea cere eforturi îndelungate de voință și de răbdare (Bellanger).

Să dăm unor începători să desemneze un obiect de exemplu o căldare sau un vas. Vom constata că unul l-a făcut prea înalt, altul prea scurt sau înclinat, gata să se răstoarne. Ochiul lor nu are încă puterea să controleze greșelile făcute.

Într'un articol viitor vom arăta instrumentele ajutoare și de control pentru ochiul desemnatorului.

TOMA V. ȘTEFĂNESCU.

Școlile de aplicație.

După războiul întregirii neamului mai ales, s'a început și în țara noastră o luptă aprigă între școala veche și școala nouă. Cea dintâi nu se dă ușor bătătuță, fiind baricadată în tranșeu de formalismul sec care nu cere prea mare efort; cea din urmă, armată cu o cunoaștere reală a sufletului copilului bazată pe sănătoase principii psihologice, dă asalt mereu. Lupta continuă și nu știm când stindarul școlii noi va flutura victorios pe reduta școlii vechi.

Factorul chemat, — prin rolul pe care-l are, — a da asaltul decisiv asupra școlii învechite este școala de aplicație. Ea poate pregăti pe viitorii învățători așa fel încât atunci când vor fi chemați să-și îndeplinească chemarea, armați cu cunoștințe solide și cu o practică bine orientată, să nu găsească nici o greutate în a aplica cu succes principiile școlii moderne și a convinge și pe alții că — greșind drumul — trebuie să se întoarcă pe cel adevărat, care duce la izbândă.

Școala de aplicație ar trebui să fie laboratorul unde să se facă nenumărate experiențe copilului, al

căror rezultat firesc ar fi schimbare de metod; școala de aplicație ar trebui să fie farul care să călăuzească viața școlară a întregii învățătorimii dintr'un județ; ea ar trebui să fie școala de elită pentru învățământul nostru elementar.

Își îndeplinește astăzi în întregime acest rol școala de aplicație? Nu. Pentru că felul cum este organizată și cum își recrutează personalul didactic o împiedică de a și-l îndeplini. Astăzi școala de aplicație este considerată ca o fabrică de făcut situații, întrucât mai toți cei cari năzuiesc spre aceste școli vin prea puștin cu gândul de a promova învățământul nostru elementar și prea mult cu gândul de a face un stagiu de 3 ani (dacă ar fi mai scurt ar fi și mai bine) ca apoi să fie înaintați instituitori. De aici goana după aceste locuri, de aici intervenții politice pela minister pentru toți nechemaii să fie aranjați. Și mai ales în timpul din urmă, când politica a fost vârtită așa de mult în școală făcând din altarul luminii o tarabă la care numai oferta electorală este luată în considerare, nu s'a mai respectat aproape nicăiri dispoziția că nu-

mai după 3 ani de ucenicie la țară poți fi învățător la școala de aplicație, bună dealtfel în actuala organizare a acestei școli.

Ne-am așteptat ca noua lege a învățământului primar să dea o altă organizație școlilor de aplicație, fiind vorba de o lege de unificare, iar legiuitorul avea la îndemână diverse tipuri de școli de aplicație moștenite de la diferitele stăpâniri sub care trăiseră provinciile românești care s'au unit la 1918. Nu s'a luat nimic din aceste legiuiri, deși unele aveau părți bune (ex. cele ungurești) și am rămas tot cu vechea organizare și tot cu condiția definitivatului, condiție scrisă iarăși numai pe hârtie dar neaplicată, căci, începând cu 1 sept. 1924 — data aplicării noii legi — numirile se fac tot fără nici un criteriu.

Cum ar fi trebuit să fie organizată școala de aplicație? Părerea noastră este că atâta vreme cât avem sate cu unul, doi, chiar trei învățători, școala de aplicație să fi fost organizată pe divizii — două posturi — cum eră înainte de războiu. Organizarea cu un singur învățător după legea ungurească n'ar fi fost bună, întrucât nici așa această școală nu și-ar fi îndeplinit în întregime scopul amintit mai sus. Mă

îndreptățesc să spun această elevii ce mi-au trecut prin mână veniți de la astfel de școli. Ar fi trebuit menținută cealaltă parte bună ca cei doi învățători ai școlii de aplicație să fie numiți definitiv la posturile lor și asimilați profesorilor. Prin definitivare s'ar fi păstrat continuitatea de muncă și progres, iar prin asimilare s'ar fi câștigat elementele cele mai de valoare pe care le are învățământul nostru primar. Iar singurul criteriu de a se recruta asemenea elemente pentru școala de aplicație ar fi fost examenul, dar un examen serios, în fața unei comisii formată din profesori universitari, care să examineze nu numai bagajul de cunoștințe al candidatului, dar și activitatea sa din tot timpul cât o funcționat la țară. Cei reușiți la acest examen să fie numiți de Minister, în mod provizoriu, rămânând ca în urma unei inspecții speciale să fie definitivat și asimilat.

Nu mai această organizare și această recrutare a corpului didactic al școlii de aplicație va fi o garanție sigură, că școala noastră elementară își va putea îndeplini în întregime nobilul ei scop.

A. NICU
Institutor

„Greutăți“

Constatări referitoare la învățământul primar dela sate.

A trecut iarna, cu aprigile vijelii, și a sosit Primăvara cea mult așteptată. Bucuria e mare și se citește pe fața oricărui moritor. Revivierea firei, aduce bucurii.

Pentru noi, învățătorii, bucuria ar trebui să fie îndoită acum când a sosit Primăvara. Am zis „ar trebui să fie“ pentrucă nu e, ci din potrivă, e o greutate și mai mare și anume:

Anul școlar se începe în Septembrie în timpul când muncile agricole sunt în toiu Oamenii, nu-și trimit copilul la școală până nu și termină muncile și nu-și strâng roadele.

Iar după aceasta, când regularitatea cursurilor se crede mai asigurată, intervine iarăși cu neajansurile ei, geruri mari, zăpezi și noroae de nestrăbătut, care de multe ori opresc comunicația și opresc pe copiii săraci să vină la școală. Și cum majoritatea elevilor dela sate sunt lipsiți de mijloacele necesare de trai, școala rămâne aproape goală, deoarece elevii neîmbrăcați bine și neîncălțați, nu pot veni, și rămân acasă. Unul o zi, altul 3 și cei mai mulți, săptămâni întregi.

Ca învățător, trebuie să-ți faci datoria. Înaintezi lista absențelor și ai grijă să nu rămâi în urmă cu materialul ce ai de predat. Ca și când „materialul“ de predat ar fi scopul ce-l urmărim!

Dar totuși predăm la 5, 6 elevi într'o clasă; iar majoritatea lipsesc. Rezultatul? va fi puțină satisfacător; iar tu învățător, nemulțumit cu tine însuși.

Cei ce au urmat mai regulat dintre elevii vor fi mai buni; iar ceilalți mai slabi, iar acum când nădejdea, că fiind Primăvara elevii vor veni mai regulat, iregularitatea e și mai mare.

Până acum, toată iarna aproape, elevii n'au venit, în cea mai mare parte, din cauza frigului noroiului s. a. c. I, acum rămân oprși acasă de părinți. Cei mai mari la muncile agricole, cei mai mărunți, păzesc găștele, vițelii și mai știu eu ce.

Va să zică, același lucru de Toamna până Primăvara; dar nu se sfârșește aici. În preajma zilei lui Sf. Gheorghe, oamenii, vin și cer învățătorului să-i șteargă copilul dela școală(?) că trebuie să-l dea servitor, ca să-i poată câștiga îmbrăcămintea și hrana.

Am vorbit cu mulți din cei cer asemenea scutiri și m'am convins, că nu din desconsiderare pentru școală, își întrerup copiii, ci din cauza sărăciei. Și ori cât ar fi convins, omul, de însemnătate școlii totuși e silit, ca să-și ia băiatul (sau fata) în vârstă de 12 ani care e în clasa IV-a sau a V-a să-l dea servitor, nu cu gând de avuție ci ca să se poată întreține.

Nu poți însă rezolvi asemenea cereri, nefiind în binele elevului și nefiind legal. Și natural ori câtă sărăcie ai constata, trebuie să-i refuzi acest lucru. Atunci ai devenit cel mai tiran om, fiind că: crede și zice el, nu-i dai posibilitatea să-și hrănească copilul și să și-l îmbrace, ci i-l ții la școală până pe vremea secerii. Și deși nu-i permiți, totuși îl angajează servitor, cu toate că e cel mai bun elev.

Și asemenea cazuri sunt multe de tot. Să revenim acum la prescripțiunile legii și vom găsi: Cine absen-

tdază, nemotivat, se amendează . . . Ori asemenea absențe nu se pot motiva, sau să zicem că i s'ar motiva unui elev pe motiv că-i sărac; dar imediat vom avea 70% cu asemenea cereri, deci după, lege: amendă! Dar nu e un caz de forță majoră, mâncarea și îmbrăcămintea? Sau poate va zice cineva că stăpânul trebuie amendat pentru servitor: dar atunci, nu-l mai ține și rămăbe pe drumuri.

Există însă o motivare: Legea școlară prevede: Comitele școlare, sunt datoare să procure haine și cărți elevilor săraci și să înființe cantine școlare tot pentru aceiași elevi. Ceva intradevăr ideal, poate mai ideal decât însuși idealul, pentru satele noastre. Mărinimea kgiuitorului, la alcătuirea acestui articol, arată principiile religioase ale poporului român în ce privește ajutorarea aproapelui.

Și înțeleg când celui sărac, care îți vine gol, aproape desculț pe timp de iarnă, îi vei da îmbrăcămintă și hrană, atunci îi se va putea cere regularitate. Va trece însă timp, până să se poată ajuta cei lipsiți din fondurile comitetelor școlare, care nu sunt în stare să doteze școala cu material didactic și altele.

Dar acest timp va fi prea lung; iar partea săracă a satelor, va rămânea tot în întuneric, din imposibilitate de a trăi. Aici menirea școlii primare e și mai mare. Ea trebuie să formeze din sufletele tinere cei sunt încredințați, granița de granit a neamului, în care fiecare pletrică trebuie să fie șlefuită cum se cuvine, ca să asigure în viitor unitatea națională și religioasă a neamului.

Fiecare din acești elevi, cari rămân în urmă vor primejdui, nu din vina lor, țaria acestei granițe sufletești.

Rămâne însă statului, să se îngrijească, prin mijloacele de care dispune, de fiii săi. Să dea ajutor păturii sărace dela șate să urmeze cursul primar, căci e slogură educație ce o primesc.

Iar noi, învățătorii, ne vom putea îndeplini și mai bine misiunea noastră, când nu vom mai avea neplăceri de acest fel: Dealtcum, nu ne poate nimeni invita de iregularitatea cursurilor, când nu vine dela noi

C. Anastasiu
inv. Păușa.

Astronomie în școala primară.

Ce e drept școala primară nu are de scop să facă din elevii săi astronomi; cu toate aceste unele cunoștințe elementare sunt a se propune chiar și în școala primară pentru că are și ea părți elementare cari le poate cuprinde cu mintea sa și un copil dela 7—13 ani și cari trebuie să se propună pentru că se referesc mai cu seamă la fenomene de toate zilele, precum la răsărirea și apunerea soarelui și a altor corpuri cerești, la creșterea și scăderea zilelor și a căldurei, la fazele lunii, la întunecimile sau eclipsele de lună și soare etc.

Aceste trebuie să și-le știe explica și cel din urmă țaran, dacă nu din alt motiv încăi ca să nu cază pradă

superstițiilor, cu atât mai vărtos că doar la nici un loc din lume nu mai găsești atâtea credințe deșerte și atâtea superstiție ca și chiar la poporul nostru românesc, dar apoi nici nu e prea demn de omul cugetător, coroana creației, a nu pricepe fenomenele ce se petrec zi de zi, sau încăi an de an înaintea ochilor săi. Deci și din astronomie se vor propune anumite cunoștințe elementare, vorba e numai: care și cum?

Să luăm prima dată fenomenul astronomic ce se petrece la 21 Decembrie și să ne înțelegem în privința aceasta mai întâi între noi:

Știm cu toții, că în decursul anului soarele nu răsare, prin urmare noi nu apune la aceeași ora și în unul și același punct al orizontului. La 21 Decembrie soarele atinge punctele cele mai spre meazăzi.

Linia ce soarele a face pe ceru în ziua aceea se numește cercul tropic ceresc de meazăzi sau al căpriorului, mai scurt: tropical ceresc al căpriorului. Partea cercului care se află de asupra orizontului se zice arcul zilei, partea de sub orizont-arcu nopții. La 21 Decembrie arcul zilei e cel mai mic, arcul nopții cel mai mare peste tot anul; pentru aceea și avem atunci ziua cea mai scurtă și noaptea cea mai lungă din an. Un atare cerc ne putem cugeta și pe pământ tocmai sub tropical pământesc al căpriorului.

De aici acum soarele se întoarce iarăși spre meazănoapte, pentru aceea tropicele se numesc și întorcătoare.

Când aruncăm un obiect în sus, înainte de ce începe a cădea stă puțin locului; așa se pare a face și soarele, pentru aceea la 21 Decembrie avem solstițiul (starea soarelui) de iarnă.

Dela 21 Decembrie începând, soarele răsare și apune tot mai spre meazănoapte, până când la 21 Martie răsare tocmai în punctul ostic și apune în punctul vestic al orizontului. Cercul ce soarele îl face pe ceru în ziua aceasta e ecuatorul ceresc; sub el pe pământ e ecuatorul pământesc; arcul zilei și arcul nopții, ziua și noaptea sunt egale; avem ecvinocțiul de primăvară. De aici încolo soarele se înalță tot mai mult până la 21 Iunie când atinge punctele cele mai spre meazănoapte. Calea soarelui din ziua aceasta se numește tropical ceresc de meazănoapte sau tropical răsului. Arcul zilei e cel mai mare, arcul nopții cel mai mic din an, prin urmare atunci avem ziua cea mai mare și noaptea cea mai mică — solstițiul de vară.

De aici soarele se întoarce iarăși spre meazăzi; la 21 Septembrie e în ecuator-ecvinocțiul de toamnă; la 21 Decembrie e în tropical căpriorului — solstițiul de iarnă. Așa un an și-a făcut deja cursul său.

Dar aceasta e numai la vedere sau în aparință. Știm însă că altcum stă lucrul în realitate; că nu soarele se mișcă în jurul pământului, ci pământul în jurul soarelui. Lung timp aparința era luată de realitate.

Astronomii însă ajutați de telescopuri și alte instrumente astronomice începură a se convinge ca soarele

și celelalte stele nu sunt întinse aprinse pe ceriu, ci corpuri de mărime și distanțe imense, deci nu se poate ca stele atât de mari să se învârtască în jurul unui planet atât de mic precum e pământul bunăoară în asemănare cu soarele. Drept aceea ecliptica nu înseamnă calea soarelui ci a pământului.

Învârtirea pământului în jurul soarelui se numește rotațiune, cea în jurul soarelui revoluțiune; din rotațiune se explică ziua și noaptea, din revoluțiune mărimea zilelor și a nopților, precum și cursul anotipurilor.

Se naște acum întrebarea: cum au a fi tratate în școală fenomenele aceste precum și alte fenomene din atmosferă?

Un pedagog renumit zice: Cursul care l'a făcut omenimea într-o știință oarecare, are să-l facă în genere și elevul în școală. Va să zică școlarul va privi fenomenele primadată așa precum ele sunt în aparință; apoi după ce va fi ajuns la maturitatea necesară în clasele superioare va fi convins sub conducerea învățătorului despre starea faptică sau realitate.

Ce se ține în speșial de fenomenul dela 21 Decembrie la care acum revenim iarăși, cred că fiecare învățător va fi în clar că ce are de făcut. Adecă în ziua aceea, sau fiindcă se poate întâmpla că timpul să fie noros, cu o zi două mai înainte sau mai târziu, va provoca pe școlari: să privească din un loc anumit d. e. din pragul sau din colțul casei punctele unde dimineața răsare și seara apune soarele: să și însemne bine calea pe care soarele o face pe ceriu adecă arcu zilei și speșial punctul în care soarele culminează (stă mai sus la mea zări), apreciind depărtarea sa de zenit și de orizont (punctul sudic); să-si imagineze apoi spre întregite și calea soarelui pe sub pământ, adecă arcu nopții, carele împreună cu arcu zilei compune un Cerc, în fine să țină minte că în aceea zi soarele răsare la 8 și apune la 4 oare, prin urmare că ziua are 8 și noaptea 16 oare solușul de iarnă.

Tot așa va urma învățătorul când soarele atinge celelalte puncte și linii cardinale adecă la 21 Martie, 21 Iunie și 21 Septembrie.

Să nu uităm însă, că numai după ce școlarii cunosc în deajuns aparința numai după aceea vor fi conduși a cerceta realitatea.

Meletiu Suciu
inv. în comuna Cheriu

Chemarea învățătorilor de la graniță

de Lăzar Pop inv. Borș.

În hoasul zilnicelor preocupări, idela națională de consolidare launtrică a țării, trebuie ca să fie forul călăuzitor al tuturor acelor în mâinile cărora sunt puse destinele noului stat unificat, pentru punerea petrii fundamentale pe care să se clădească un viitor sigur și fericit.

Spre îndeplinirea acesteia și pentru înălțarea su-

medenicii de piedici ce se opun, factorul predominant este acela al formării elementelor conștiente, doritoare de muncă și progres și din pătura cea mai numeroasă a cetățenilor țării, care zace încă în întunerecul vitregiei negrului nostru trecut.

Cronicarul M. Costiu zice:

„Nu sunt vremile sub cărma omului,
Ci bietul om sub vreme!”

Subordonarea noastră fatalelor vremuri am suportat-o îndeajuns în cursul timpului, iar acum când prezentul ne favorizează, uniți fiind trebuie să ne și fortificăm, căci cine știe ce va aduce ziua de mâine.

Fortificați fiind, conglomeratul cetățenilor fiind bine cimentat, vom opune un stăvilar de neclintit în calea greutăților ce vin cu probabilități de-a se năpusti asupra noastră.

Căci veșnic s'avem în minte poezia plină de înțelepciune a D-lui P. Dulcu când zice că din firele de nisip cari ușor pot fi spulberate în aer de orice vântușor, dacă se încheagă o stâncă puternică:

„Ce-i pas'atuncea stâncii
„De-a vântului suflare?
„Din loc nici uraganul
„S'o-miște nu-i în stare!”

Temelnicia unirii, a celor dinlăuntru hotarelor etnice, făcută prin jertfe de veacuri a atâtor martiri, trebuie complectată și încheagată cu unirea sufletească spre a cărei realizare se cer deasemenea jertfe mari, nespuse de mari:

Cuceritorii și mântuitorii cei dintâi ai sufletelor sunt învățătorii capabili și'n stare de a-și da tributul sacrificiilor ca eroii în războiu.

În timp de pace ei sunt luptătorii de linia întâi, ei sunt cei cari dau primele exemple de vitejie și de conduită.

Dintre învățători acela cari au chemare mai înaltă dur și mai grea sunt cei înșiruți de-a lungul granițelor țării constituind niște avangposturi sau mai bine zis avangarde a unei armate de cuceriri sufletești căci pericolul cu inamicul nu îi-se prezintă, în cele mai numeroase cazuri din față, ci el poate fi așteptat din fiecare parte deoarece știut este aceea că în realitate granița unei țări nu este aceea deasupra căreia falfăie drapelul său, ci ea se'ntinde până la limita de diferențiere a sufletelor cetățenilor țării, dupăcum spune marele nostru învățat D. N. Iorga.

Între granița convențională și cea sufletească se întinde un vast câmp sufletesc de cucerit, însărcinare care este dată și scrisă ca suprimă chemate pe steagul de'nvingere al eroului învățător de frontieră, — înțeleg prin aceasta zonele de frontieră cu cuiburi sau regiuni întregi, populate cu locuitorii minoritari.

Vom trata deci în mod succint după modestele-mi păreri — eroică chemare a învățătorului dela graniță.

Noi cei din categoria aceasta, am fi cei dintâi îndreptății de-a ne plânge de'nț-lesul opiniei D-lui Gr. Tăușan, care zice:

„Alegeți o carieră pentru a avea motive de-a te plânge de viață”, căci chemarea este analoagă cu a luptătorului care luptă în timp de războiu cu sacrificiul sângelui pentru a cuceri terenuri naturale, noi luptându-ne în timp de pace — cu un asemănător sacrificiu, pentru a cuceri terenuri sufletești.

Nu înțeleg prin aceasta o cucerire, în vederea unei desnaționalizări a elementelor străine contocuitoare — cum s'a căutat fără succes de-a ni se face nouă în timpul subjugării — ci o cucerire a acestor suflete în vederea unei organizări culturale, economice și sociale în comunitatea elementului majoritar, pentru proprietatea noului stat.

Despre acea operă de desnaționalizare, oameni, mulți de înaltă concepție, spun că este chiar imposibilă, cum mărturisește și D-ii N. Iorga, zicând:

„Mișcările sufletului nu se pot opri”.

Mișcările sufletului se pot însă îndrepta pe o cale dorită, iar îndreptate fiind pe căile nerăsvătirilor dăunătoare, și-a binelui național, le vom putea atrage cu succes în inreja unui viitor fericit, cu aspirațiuni comune, în concordanță cu ale patriei noastre și-al obștescului progres.

Astfel cea dintâi atențiune a noastră trebuie să se desfășoare în jurul fiutelor de îndreptare și atragere a sufletelor ce ne sunt date în grijă, căci aceste fiute sunt antemergătoarele victorioaselor cuceriri.

Marele egiptolog Roeder, cu ocazia unei vizite făcute țării noastre, s'a exprimat așa de frumos despre această atragere prin cuvintele profetice:

„Crearea unui stat român unificat nu se poate (închipui) înfăptui fără o înțeleaptă atragere a minorităților.

Mi se va aduce poate învinuția că ceea ce spun este o problemă pur politică ce necesită o deslegare, fără nici-o legătură cu școala, care trebuie să fie altarul izolat, iar învățătorul pustnicul acestui lăcaș.

Modesta-mi părere va zice că nu, deoarece în activitate ce-o va desfășura învățătorul dela frontieră — mânuind atâtea suflete străine — chiar cel mai strălucit progres, admis că s'ar putea ajunge în școală și rezultatul cel mai satisfăcător câștigat în interiorul celor patru pereți — va fi neutralizat progresiv de mediul înconjurător și exterior cadrului școlar.

Inceputul desfășurării acestei activități nu înțeluse a fost, este și va fi privită încă mult timp de populația ce ne'nconjoară ca un început al pericolului de atingere a prestigiului lor național și de aceea întru îndeplinirea acestui scop vom întâlni obstacole, rezistențe, puse la cale de duhovnicii lor sufletești, însă îndepărtarea lor va veni desigur, căci programul nostru nu este fondat pe principii de conținut absurd — cum și-l închipuie și cum este de ex. acela care spune că:

„Forța primează dreptul”, deoarece de partea noastră nu este numai forța ci și dreptul, dreptul istoric, dreptul național.

Fructele stăruinței noastre activități, deși începătorul, la introducerea sa, deși de o scurtă durată, au fost gustate și până'n prezent și recunoscute. D-ii Inop. Tulbure spunea într'o conferință:

„Dacă graiul neamului, spiritul și cultura românească dela unire încoace a făcut progres la frontiera, acest progres, se datorește mai ales școlilor. Ele au fost cele dintâi ateliere, unde a început a se țese pânza cea nouă a sufletului românesc dela granița”.

Da școala, școala însă este învățătorul, iar învățătorul, antea premergătoare de îndreptare a sufletelor pe adevăratul drum.

Întru îndeplinirea chemării sale, învățătorul dela graniță trebuie să aibă în vedere o întreagă complexitate de îndatoriri, dintre cari nerespectarea unela, aduce după sine zădărnicierea celorlalte, iar pentru posibilitatea respectării tuturor, el trebuie să întrupeze toate calitățile de dibăcie și tact pedagogice, spre a putea fi nu numai o sentinela de pază a terenului sufletesc ce-l are dat în îngrădire, ci și un expert grădinar sufletesc, spre a însemăna idilele culturale-naționale, într'un prlelnic sol psihic, a cărei ghe trebuiește întâi și întâi pregătită spre a fi aptă de-a hrăni rodul de mai târziu.

Mediul îmbăcșii de sumedeia miazmelor răufăcătoare, el trebuie să-l curarisească, și să-l umple de-a nouă viață, de-o atmosferă ușor respirabilă.

Chemarea noastră trebuie să-si restrângă deci activitatea în două direcțiuni într'un mod evidențiat, și anume, nu numai în sfera de activitate din sala de învățământ, ci și înafară.

În termeni obișnuiți, — formulați după temeinicelle păreri a defunctului părinte al școlilor românești, marele Harer, — chemarea învățătorului trebuie să desfășoare o activitate intra și extra școlară; căci zice acesta:

Învățătorul într'un sat, nu trebuie să fie nu numai învățătorul copiilor, el trebuie să fie și sfatuitorul bun și luminat al sătenilor, pilduitorul lor la cele bune și folositoare pentru dânșii. Când învățătorul își înțelege astfel chemarea și rostul său, el este o adevărată binefacere pentru populația în mijlocul căreia trăește.

Activitatea extra-școlară ce trebuie executată cu finerie vlăstare, în școală, este extrem de grea atât pentru elev cât și învățător.

Elevul neînțelegând graiul în care i se comunică și i se pun întrebările obișnuit, totu i se pare ceva sec., searbăd, lipsit de ceva atrăgător care să predisună încordarea spontană și nu forțată a atențiunii lor; astfel că elevul cât timp este în școală face un aproape permanent și deci plicisitor — exercițiu de memorizare.

Deci un rezultat, nu strălucit, dar cât se poate de modest, nu e posibil, decât în urma unei amănunțite spicuirii a domeniului pedagogic.

Nu s'a scris până în prezent nici un manual didactic, nu s'a dat nicio călăuză, dupăcare să se poată conduce învățătorul dela granița.

Programul analitic și orarul acestor școli ar trebui întocmit independent de al celorlalte și după un criteriu rațional și amănunțit studiat conform cu realitatea cu care avem de luptat.

Căci atât timp, cât învățătorul dela graniță va căuta doar ca să învețe pe copii doze măsurate, recurgând neîntrerupt la facultatea sufletească a memoriei, spre a imagina în mintea școlărilor pentru timp de scurtă durată cunoștinți prevăzute în actualele noastre programe, trecându-le forțat prin simțul auzului și neînsoțite de plăcere și-a necesitate internă. — spre a nu primi reproșul că n'au fost conștienți în aplicarea dispozițiilor venite de sus, — nu va fi îndreptățit ca să spună că a corespuns chemării sale.

Programele noastre școlare sunt încărcate cu prea mult material de prisos, care se toarnă în mintea școlărilor progr. șiv, pentruca să sece — fără urmă chiar — după prea puțin timp dela părăsirea școlii.

Și dară ne gândim la cazul specific al regiunii unde se aplică activitatea noastră, cele expuse au o mai mare însemnătate, și-o mai imperioasă necesitate de a se normaliza.

Sufletul de elev, bazându-ne chiar pe factorii biologici, i-se poate da o formă, aproape cum dorim; dacă bine'nțeles cei cari îl au în grijă spre a-l forma cunosc proprietățile de maleabilitate sufletească, și cunoscându-le știu să se adreseze lor și să le mânguiască.

Totodată și paralel cu cele relatate cât timp nu vom putea câștiga și inimile celor cari constituie mediul în care trăiește și se formează elevul înafară de școală, el va rămâne dezolat, din pricină că elevul filință comunicativă va fi oprit și dezaprobat fășș, sau prin nepăsare de cei cu cari conviețuiește mai de-a-proape. Trebuie ca să știm aceea că egoismul rasei ferbe până și'n individul cu mentalitatea cea mai redusă.

Astfel dar, implicit și tot atât de imperios se necesită și activitate extra școlară, intru îndeplinirea căreia avem de străbătut un drum și mai greu, deoarece avem de-aface cu suflete mai mult sau mai puțin formate și cu mentalități în total sau în parte croite deja

Ideia care trebuie să ne conducă să fie aceea însă că o purtare omenească ce, le-o arăți și-un ajutor ce le întinzi, cheamă după sine o recunoștință ce li-se înrădăcinează adânc în suflet.

Căci chiar contrariul întâmplându-se, totuș descărajarea și răsbunarea nu trebuie să lanseze nori asupra sufletului nostru.

„Cea mai frumoasă glorie a noastră și cele mai frumoase bogății este binele pe care l'am făcut aproapelui nostru”. G. Grund.

Împregnarea graului și-a culturii noastre naționale, însemnătarea sentimentelor umanitariste în sufletele mlădilor fragede încredințate învățătorului dela graniță, în primul rând și ajutoare prin sfaturi folositoare și bune exemple a celorlalți cetățeni, sunt mijloace cari au acțiunea cea mai puternică de dluare o poizibiel de recalcitrantă și reavoință ce'nășoară psihicii lor.

Pentru noi, cei cari formăm generația de astăzi a învățătorilor dela frontieră, este neașteptat și aproape cu neputință spre a ne vedea roadele muncii noastre, dar ele vor fi văzute și gustate de generațiile cari se vor succede pe urma noastră. Ei vor fi aceea cari vor clădi pe fundamentul pus de noi, ei vor fi aceea cari vor trăi în mediul generațiilor cari sunt astăzi în formație, în devenire.

Da! chiar în zilele noastre dacă vom fi pe deplin conștienți de chemarea ce avem, putem să fim siguri, că timpul va estompa cu încetul tendințele de împotrivire a celor din jurul nostru, iar nămolul produs prin turburarea cuțelilor lor sufletești, se va depune și va curge pierzându-se.

Ajungând deci la aceea, ca mentalitățile ce ni înconjoară să nu vadă în noi elemente cu chemare de-a dărâma cetatea vieții lor sufletești, ci din contră refacerea ei în raport cu timpul și împrejurarea ce fatalitatea vieții a pogorât peste ei, convingându-i că Idealul nostru este fericirea tuturor — fără deosebire de naționalitate și religie — cari sug sucii acestui scump pământ, atunci și numai atunci vom putea zice, că chemarea ne-am îndeplinit-o cu prisosință.

O învederată parte a sumedeniei de atribuțiuni ce avem, să se restrângă și'n direcția de trezire la o viață națională în cuget, simț și voință a acelora cari în acesti regiuni și-au uitat de origină și credință străbună, și cari jertfe ale vremilor — de necondamnat, — au ajuns de-a se lepăda chiar de numele de Român.

Îndeplinirea cu succes a chemării noastre depinde însă de puterea de muncă ce și-o pune la contribuție fiecare, care la rândul ei depinde de înflăcărea ce-i încălzește sufletul în aces lărm și de ajutorul și încurajarea morală — și raportându-ne vremilor ce le trăim, și cea materială, ce ni se întinde din partea celor cari trebuie să vegheze asupra noastră.

De acest curaj și ajutorare, avem însă estăzi prea puțină parte.

O înflăcărare chiar violentă ce-o nutresc mulți căci idealști ne crece pe băncile școlii — se spulberă atunci când mizeria și-e părtașa zilnică, și când din minte și se degajă încontinuu, gânduri despre nevoia existenței de mâine.

Prea puțină grijă li cărește însă peste cei cari duc titanica muncă dela frontieră; prea puțin ochi se îndreptă spre cei cari edifică redutele cetății ai cărei pericol ni-l poate aduce orice clipă: aproape completă nepăsare se așterne peste cei ce înruntă cu resemnare, vehemente valuri care se năpustesc peste ei.

Îmboldurile ce le hrănim, devin palide din moment ce seva lor de'nvioreare seacă, slăbind astfel toate țesăturile ce trebuie să'mpânzească un suflet capabil de muncă. Slăbirea acestuia se resimte și se va resimți asupra întregel temelii pe care trebuie să se proptească un stat în plină refacere ca al nostru.

D-ii Gh. Tulbure zice undeva:

„Naționalizarea conștiințelor și îndrumarea sufletelor nu poate face din seria lozincelor goale. Ea este piatra cea din capul unghiului pe care se razimă clădirea noului stat românesc”.

Timpul fiind însă a toate vindecător, să nădăjduim că va vindeca și aceasta.

Demersurile spre vindecare însă tot dela noi trebuie să pornească, căci acela simte doar pe care-l doare.

Cu cerinți de scuze pentru micile-mi digresivități ce vi s'ar fi părut cam plicticoase în decursul expunerii acestei chestiuni, închei cu cuvintele marelui H. Pestalozzi care a fost figura cea mai înaltă de învățator de pe pământ după Isus Cristos — și care ca și cel din urmă a strigat parcă în pustiu:

„Cercetați totul, păstrați ce e bun și dacă în sufletul vostru ajunge la maturitate ceva mai bun, adăugați-l cu iubire și adevăr la ceea ce am încercat să vă dau în aceste coale în iubire și adevăr; cel puțin nu asvârlți întregul năzuințelor vieții mele, ca pe un lucru ce nu mai are nevoie de nicio cercetare fiind încheiat odată pentru totdeauna”.

De vorbă cu colegii.

Foia școlară este singurul organ oficial al județului Bihor. Această foaie este singurul nostru prieten pedagog, care deși în brăcat cu o haină destul de modestă, dar cu sufletul plin de dragoste colegială, apare în fiecare lună bătând de două ori la ușa fiecărui învățator din județul nostru.

Această foaie este menită pentru noi, învățătorii satelor, ca prin ea să putem trimite părerile, îndrumările, observările etc. constatate de noi individual și cari sunt foarte multe și diferite în fiecare regiune. Această foaie este singura noastră călăuză, care ne pune în curent cu multe chestiuni utile pedagogice. Dacă este a noastră și ne interesează direct pe noi, atunci pentru ce nu-i dăm importanța cuvenită? Da, așa este. Și cu regret trebuie să mărturisesc, că foarte puțin este apreciată existența ei. Așa că văzând cu ochi, foia noastră din județ este pusă în pericolul de a fi sistată. Noi nu ne putem da nici seama de greutatea materiale, cu care are de luptat administrația acestei foi pentru a nu o pierda.

Noi, parcă așteptăm ca tot cel dela oraș să ne dea mura în gură, parcă Domnilor n'ar avea greutate de întâmpinat, fie personale sau familiare; eu cred că vor fi cei mai mulți cari poate au mai mari chiar decât ale noastre dela sate. Știm cu toții, că și învățătorii dela sate sunt ocupați, muncind în toate direcțiile, dar abstrăgând dela toate acestea, să ne îndreptăm privirile noastre și în altă parte, sacrificând și pentru foia noastră școlară cel puțin o oră pe lună, ca să nu ne fie rușine, că foia noastră apare odată pe lună sub doi numeri odată, din cauză că neavând administrația manuscrite dela învățătorii satelor, nu o pot trimite goală. Deci

rămâne de stabilit faptul, ce este de făcut? Trebuie să grijim de ea, s'o mărim, să apărăm cât mai des și cât mai bogată. Dela noi se așteaptă ca să ne așternem pe hârtie toate îndreptările și lipsurile ce le constatăm în școală, publicându-le în foia noastră școlară, care este dedicată special pentru acest scop, astfel ca cetind toți învățătorii din județ, să mediteze asupra lor, dându-și părerile tot în scris, pentru a se putea face o îndreptare. Noi trebuie să muncim alături unul de altul, fără să șovăim de greșelile noastre, ci mai vădit să ne îndreptăm, ca astfel uniți într'un gând să putem străbate prin toate greutatea, apropiindu-ne către idealul scop, pe care îl urmărim cu toții. Noi nu suntem perfecționați în meseria noastră și nici nu putem fi nici odată, dar nu trebuie să ne pierdem curajul, ci încet-încet să ne apropiem de drumul perfecționării. În primele numere ale foi noastre școlare din anul curent, citeam diferite articole ale învățătorilor dela sate, în realitate erau de fapt mici în text, dar sănătoase și pline de adevăr. Atunci mi-se umplea sufletul de bucurie și prindeam curaj toți învățătorii, ca să-l urmărim și noi cu a-le noastre. Aceste articole nu erau altceva, decât o legătură și mai strânsă a corpului didactic primar din Bihor.

Dar parcă mai mult ne-ar interesa partidele și frământarea luptelor politice.

Astăzi, când toți se nuzesc a-și alege forma și a-se înghieba în vre'un partid, fie de caracter politic, fie de altă natură noi învățătorii nu ne vom țespege capul cu asemenea lucruri, ci vom merge înainte pe drumul nostru deja început. Noi avem partid. Partidul nostru este format și stabilit. Acesta este „Partidul culturii”. Sub steagul acestui partid trebuie să alerge fiecare luptător cultural. Acest partid are menirea să lupte cu brațul său de oțel, stărpind neștiința, alungând întunericul, iar în locul acestora să aducă lumina adevărată, cultura națională, progresând din zi în zi, astfel ca să ne putem ridica și noi mai sus de nivelul culturii popoarelor vecine, față de cari am rămas mult înapoi.

Îndeplinind aceste condițiuni ale chemării noastre, vom fi demni de numele frumos pe care-l purtăm „Apostolii neamului”, vom fi cel puțin împăcați cu conștiința, că ne-am făcut datoria față de țară și neam.

Biharia, la 8 Maiu 1926.

Flîp Petru,
învățător.

Cetind articolul d-ului Flîp Petru, nu ne putem reține să nu spunem câteva cuvinte de complectare. Este adevărat că revista are mari greutăți, din care una e aceea arătată și anume că puținim puțin articole spre publicare. Cea mai mare greutate pe care o avem însă este neplata abonamentelor. Până acum în acest al doilea an de apariție, am fost somați de 2 ori să plătim datoria, căci altfel suntem dați în judecată. Am fost nevoiți să ne împrumutăm cu 12,000 lei la comitetul școlar al școlii normale de învățători din localitate și astfel am

scăpat de rușinea de a ne vedea dați în judecată. Această e situația. Este o completă lipsă de interes din partea multora din colegi.

O spunem a-asta cu amărăciunea ce și-o provoacă faptul că mulți colegi dau mai ușor 5 sau 2 lei deci 150 sau 60 lei lunar — pe o gazetă și desigur mai ales pe acelea cari au mai multe injurături și nu pot da 10 lei pe lună pentru o susținere o revistă care s'a dovedit că nu poartă decât gânduri curate și nu stă în slujba nimănui, decât a școalei. (N. R.)

Conservarea cărnei cu ajutorul frigului.

De I. Pogan, profesor.

Între industriile care s'au dezvoltat mai mult în timpul războiului mondial se găsește industria frigului. Necesitatea de a transporta o cantitate mare de alimente în volum cât se poate de redus, a dat naștere încercărilor de tot felul pentru a putea conserva cărnurile în călătoriile lor maritime, extrem de lungi în unele împrejurări nefavorabile.

Rezultatele obținute cu ajutorul industriei frigului sunt pe deplin mulțumitoare. Conservarea a reușit nu numai pentru durata transportului, ci și pentru un interval de timp care poate să treacă peste șase luni.

Pentru o conservare perfectă două metode sunt uzitate astăzi: a răcii și a înghețării.

La prima, carnea proaspătă și caldă se așează pentru câteva ore într'un curent de aer cu temperatură normală, pentru ca să piardă din umiditatea sa. Din acest curent de aer se așează într'un altul cu 7° — 8° în timp de 10—18 ore să ajungă în sfârșit timp de 25—26 de ore la o temperatură mai scăzută, 2° — 1° aproximativ.

La această temperatură, carnea poate fi conservată timp de *trei săptămâni*. Ea își păstrează toate calitățile nutritive, proprietățile chimice și fizice. În același timp e o garanție pentru buna calitate a cărnei transportate căci această metodă nu este aplicabilă numai pentru cărnurile animalelor sănătoase. Într'adevăr, temperatura la care se expune carnea nu e suficient scăzută pentru ca să poată opri fermentațiunile ce ar deriva din boala animalului tăiat.

Când temperatura locului unde se pune carnea pentru transport va fi așa de scăzută că toată masa cărnei va deveni solidă, avem metoda a doua. Rezultatul acesta nu se obține brusc ci cu scăderi de temperaturi foarte lente.

Ajungând la -5° , în timp de *șase luni* carnea aceasta este echivalentă în toate provinciile cu cea proaspătă, numai o foarte ușoară uscare se constată pe suprafața ei.

Cât de încet s'a făcut înghețarea tot așa de încet se va produce și desghețarea.

În Argentina pe practică un alt procedeu. Înghe-

țarea cărnii este o lucrare grea, pentru acela în săl aseptică, asepticizând și carnea cu vapor de formol, carnea va fi numai răcită și nu înghețată. Aceasta metodă care garantează o bună conservare pentru un timp de trei luni are un mare dezavantaj, când s'a folosit prea mult formol, carnea poate fi vătămătoare sănătății.

Sunt extrem de instructive experiențele făcute în această direcție. Nu le putem arăta aci, căci pretind cu noștințe serioase de chimie și explicați lungi de mecanică.

Ne îndestulim numai cu rezultatele primite. Acei care se interesează de această ramură a industriei, au la îndemână o lucrare excelentă a profesorului L. Marchis.

PARTEA OFICIALĂ

No. 2233—1926

În vederea că suntem într'o perioadă intensivă a muncilor agricole și că continuarea funcționării cursurilor de adulți până la finele anului școlar n'ar folosi într'o mare măsură acestor elevi însă i-ar sustrage de la rolul lor natural de muncitori productivi, Vă facem cunoscut că Ministerul cu ord. No. 44688—1926 a dispus următoarele:

Se vor suspenda cursurile de adulți pe ziua de 30 Aprilie, iar între 1—15 Mai va avea loc examenul de finea de an a acestor cursuri.

Oradea, la 4 Mai 1926.

No. 2012—1926.

Vă comunicăm în copie ord. Min. Instr. No. 38469—1926 pentru știre.

„Domnule Inspector Șef, Avem onoare a Vă face cunoscut că prin Deciziunea Ministerială No. 38469—1926 dl. Joachim Nestor, este numit inspector prin delegație al școalelor primare minoritare pe ziua de 15 Aprilie a. c. Dir. Gen. (ss) Nae Dumitrescu”.

Oradea, la 20 Aprilie 1926.

No. 1967—1926.

Se aduce la cunoștință On. corp. didactic de toate categoriile că Ministerul prin deciziunea No. 38225—1926 cu data de 15 Aprilie a. c. a delegat pe Dl. inspector Gh. Tulbure ca inspector general al învățământului primar din Transilvania având și atribuțiunea de Consilier tehnic în chestiunile administrative și de control ale învățământului din Ardeal.

Oradea, la 1 Mai 1926.

No. 2232—1926.

Deoarece până în prezent mulți Dni învățători nu au înaintat Revizoratului Școlar Formularele Statistice cu privire la centralizare datelor pentru situațiile de finele

anilor școlari 1923—24 și 1924—1925 cerute cu ord. No. 564—1926, în urma ordinului On. Minister No. 44584—1926, Vă punem în vedere, că dacă până la data de 30 Maiu a. c. de nu veți înainta Formularele complectate, cu regret ne vom vedea siliți să aplicăm pedepsele prevăzute la art. 22, din noua lege pentru înființarea Institutului de statistică generală a statului.

Oradea, la 4 Maiu 1926-

Dr. Aug. Caba, rev. școlar.

REVISTE.

- Datina* — T. Severin Anul IV No. 3—4.
Fiamura — Craiova. Bul. Carol 69. Anul IV. No. 4 din Aprilie, 1926.
Educația — București, str. Termopile 6. Anul IX No. 3 și 4 din Martie—Aprilie, 1926.
Suflet românesc — Craiova, Str. Regina Elisabeta 28, Anul I. No. 7 din 15 Dec. 1925.
Razeșul — Bărlad, Str. Cuza-Vodă 15. Anul I. No. 2—3 din Martie și Aprilie 1926.
Școala Bănățeandă — Caransebeș, Anul V. No. 3 și 4.
Câmpul Brăilei — Brăila. Anul II No. 1 din Martie 1926.
Revista Scollii — Botoșani, (Școala Marchian) Anul III. No. 6 din Martie 1926.
Școala Noastră — Zalău. Anul III. Martie 1926.
Votaja Școalei — Cernăuți, Piața Unirii 3. Anul IV. No. 6.
Vestitorul — Oradea, Parcul Ștefan cel Mare 8 Anul II. No. 7 din Aprilie 1926.
Sănteta — Gherla, Liceul „Petru Maior”. Anul III.
Școala Someșandă — Dej. revizoratul școlar. Anul I. No. 2 din Febr. 1926.
Dumineca Poporului — București. Librăria „Socec” Anul X.
Amicul Școalei — Alud. Revizoratul școlar. Anul II. No. 13 din Martie 1926.
Tribuna — Oradea. Ziar politic.
Căminul — Focșani, S. r. Stamatineschi. No. 15. Anul II. No. 3—4 din Martie și Aprilie 1936.
Viața Școlară — Satu-Mare. Revizoratul școlar.
Vlăstarul — Buzău. Șc. No. 1 băieți Anul II. No. 3 din Martie 1926.
Gazeta Școalei — Craiova. Str. Barbu Catargiu No. 20. Anul VII.
Școala și Familia — Ghimeș-Făgeț, jud. Cluc. Anul I. No. 5 din Martie 1926.
Albina — București, Str. Dr. Calinderu 10.
Școala Mehedințului — T. Severin Anul I No. 8.
A apărut în editura: „Cartea Românească” —
Cunoștințe folositoare. Seria A. No. 31. „Ciupercile” de Ion Poada Câmpianu, profesor. Prețul Lei 4,
Cunoștințe folositoare. Seria B. No. 44. Conjunctivitatea Granuloasă, de Dr I. Glăvan. Prețul Lei 4.

Cunoștințe folositoare. Seria D. No. 14. „Instalarea unei sonerie electrice” de Stelian C. Ionescu. Prețul Lei 4.

Biblioteca Minerva — No. 122. „*Nuvela finlandeze*” de Pietari Palvarinta. Prețul Lei 9.

Prințesa din Babilon de Voltaire Prețul L-19.
 De vânzare la principalele librării din țară.

CORVINA

Librărie—Papetărie

S'a mutat în:

Piața Unirii No. 10.

Depozit de cărți de școală, cărți literare și de știință; „Biblioteca pentru toți”. „Căminul” etc. Depozit de hârtie. Furnituri de birou și recuzite :: de tot felul pentru școli ::

„TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ”

Societate pe acțiuni — Oradea.

„Tipografia Românească”

Aleea Romei Nr. 2. Telefon Nr. 57.

Aranjată cu cele mai variate și moderne materiale. Execută prompt și cu prețurile cele mai moderate: Ziare, Broșuri, Reviste, Afize, Bilanțuri, Anunțuri, Invitări, Registre, Cărți de vizită și tot felul de lucrări în această branșă.

Legătorie de cărți

Face orice lucrări în această branșă